

**Dujotiekio jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos,
trasos Lietuvos teritorijoje**

**2014 metų archeologinių žvalgymų ir istorinių tyrimų apie nekilnojamąsias
kultūros paveldo vertybes Alytaus, Kauno ir Vilniaus apskrityse**

P A Ž Y M A

Paruošė:

dr. Mindaugas Bertašius

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialisto atestatas nr. 1858

Kaunas 2015

Turinys

1. Tyrimų apžvalga.....	3
2. Neregistruotų kultūros paveldo objektų vertinimas.....	4
3. Neigiamą poveikį mažinančių priemonių bendrieji reikalavimai.....	7
4. Neregistruotų kultūros paveldo objektų sąrašas, lentelė 1.....	8
5. Neregistruotų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų, kuriems nustatytas galimas neigiamas poveikis ir, specialiojo plano ruošimo etape, juose reikia atlikti tyrimus, sąrašas. Lentelė 2.....	25
6. Išvados.....	30
7. Archeologinių vetingųjų savybių požymių turinčių ir siūlomų registruoti objektų sąrašas. Lentelė 3.....	31
8. Panaudotos archyvinės medžiagos ir literatūros sąrašas.....	33

Tyrimų apžvalga

Tyrimai atliekami pagal „Dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos Respublikos teritorijoje statybos poveikio aplinkai vertinimo programą“. Projektuojamas dujotiekio įrengimas atviru būdu. Vertinta projektinė 165 km ilgio UAB „Kelprojektas“ parinkta trasa su 250 m pločio koridoriumi. Dujotiekio Lietuvos teritorijoje pradžia – Jauniūnų dujų kompresorių stoties teritorijoje, Širvintų raj., dujotiekio pabaiga – Lietuvos ir Lenkijos valstybių sienos kirtimo vietoje Lazdijų raj. Projektuojama dujotiekių jungtis Lietuvos teritorijoje kerta 9 savivaldybes ir 21 seniūniją.

Vadovaujantis KPD 2014-09-10 išduotų leidimu Nr. 335 projektuojamoje dujotiekio trasoje (Alytaus, Kauno ir Vilniaus apskritys) atlikti moksliniai istoriniai ir archeologinių žvalgymų tyrimai apie nekilnojamas kultūros paveldo vertybes. Tyrimų tikslas – išžvalgant vietovę, apklausiant gyventojus ir tyrinėjant archyvinis duomenis surinkti informaciją apie neregistruotas nekilnojamojo kultūros paveldo vertybes. Buvo surinkti atsiveriančiose atodangose esantys archeologinio pobūdžio radiniai, lokalizuotos ir fiksuotos objektų vietos, fotografuoti kultūros paveldo vertybių požymių turintys objektai, aprašyti vietinių gyventojų turimi radiniai, aprašytos vietovės reljefo ypatybės, nustatytas paviršiaus pobūdis.

Pažymoje pateikiamas galimo poveikio nelokaluotiems nekilnojamo kultūros paveldo objektams vertinimas. Poveikio neregistruotam kultūros ir archeologijos paveldui vertinimas atliktas: a) atliekant pirminių ir išvestinių šaltinių analizę, surenkant archyvinę medžiagą bei kultūros istorijos informaciją apie trasoje esančius objektus; b) vadovaujantis šaltinių analize atliktais archeologiniais žvalgymais (be kasinėjimo darbų) vizualiai išžvalgant teritoriją, fotografuojant vietovėje esančius nekilnojamojo kultūros vertybių požymių turinčius objektus, atodangų vietose surenkant archeologinio pobūdžio radinius, išžvalgant buvusių vandens telkinių pakrantes, apklausiant gyventojus ir surenkant informaciją apie istorinius įvykius bei kultūrinės atminties objektus.

Pažyma yra patikslinta ir pataisyta pagal Mokslinės archeologijos komisijos prie KPD 2015-04-23 d. posėdyje padarytas pastabas, 2015-04-25 d. susitikime su KPD atstovu R. Augustinavičiumi aptartas pastabas, KPD 2015-05-07 d. rašte Nr. (1.29.) 2 – 1154 „Dėl dujotiekių jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos“ išsakytas pastabas. Neregistruotų objektų sąrašas yra patikslintas, objektų koordinatės ir poveikio aplinkai vertinimas patikslintas pagal išsakytas pastabas.

Neregistruotų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų vertinimas

Lentelėje 1 yra pateikiami neregistruoti ar spėjami nekilnojamo kultūros paveldo objektai, kurie yra atpažinti (identifikuoti) pagal:

- a) istorinę medžiagą, istorinių šaltinių informaciją (archyvinę istorinę, muziejuose esančią medžiagą);
- b) vizualinius tyrimus, kurių metu išryškėjo objektai su būdingu reljefu (piliakalnio terasos, būdinga senkapio formai kalva istoriškai svarbioje vietoje, pelkių supama pakiluma, kuriose tikėtina aptikti spėjamų vietų gyvenvietei);
- c) gyventojų apklausos rezultatus;
- d) istorinių žemėlapių medžiagą, kuriuose atsispindi senųjų gyvenviečių ir kelių išsidėstymas;
- e) detalių žemėlapių duomenys, pateikiantys informaciją apie kraštovaizdžio ypatybes;
- f) žemėtvarkos žemėlapių duomenis;
- g) vietovės paviršiaus žvalgymų rezultatus (jei tam buvo palankios sąlygos ir žvalgymų metu pavyko aptikti archeologinio pobūdžio radinių).

Objektai įtraukti laikantis panašaus į užsakovo taikytą modelį, nurodomos vertybės esančios taikant automatiškai iki 0,625 km pločio zoną. (Plotis grindžiamas tuo, kad PAV ataskaitoje nagrinėjama 250 m pločio buferinė zona (skaičiuojant po 125 m nuo ašinės linijos) bei pagal Kultūros paveldo objektų ir vietovių apsaugos zonų nustatymo taisyklių 11 p. nuostatas valstybės saugomiems objektams, kol jiems nėra nustatytos individualios apsaugos zonos, taikomas 500 m vizualinės apsaugos pozonis). Kai kuriais atvejais vertybės – šiuo metu dar veikiančios kapinės – nėra įtrauktos į sąrašą, nes grėsmė sunaikinimui joms nekyla.

Poveikis nekilnojamajam kultūros paveldui būtų vertinamas kylančios grėsmės atžvilgiu, o jo dydis klasifikuojamas į keturias kategorijas: labai neigiamas, neigiamas, nežymiai neigiamas ir be neigiamų pokyčių poveikis:

①, ②, ③, X – įvertinimas pagal R. Augustinavičiaus nustatytus kriterijus; reikšmės atitinkamai: 1- *labai neigiamas*, 2 – *neigiamas*, 3 – *nežymiai neigiamas*, X – *be neigiamų pokyčių*

- **①**, *Labai neigiamam poveikiui* būtų priskiriamos tokios veiklos ar įvykiai, susiję tiek su dujotiekio tiesimu, tiek su jo eksploatacija, kurių metu visiškai arba iš dalies suardoma nekilnojamoji kultūros vertybė, iš esmės pakeičiama tokios vertybės istoriškai susiklosčiusi aplinka.
- **②**, *Neigiamam poveikiui* būtų priskiriamos tokios veiklos ar įvykiai, susiję tiek su dujotiekio tiesimu, tiek su jo eksploatacija, kurių metu gali būti suardyta nekilnojamoji kultūros vertybė ar jos dalis arba iš esmės pakeista istoriškai susiklosčiusi nekilnojamosios kultūros vertybės aplinka.
- **③**, *Nežymiam neigiamam poveikiui* būtų priskiriamos tokios veiklos ar įvykiai, kurių metu minimaliai, netiesiogiai ir tik labai trumpam laikotarpiui (iki 1-2 metų) keičiamos nekilnojamosios kultūros vertybės arba jų istoriškai susiklosčiusi aplinka, t.y. jie nėra kertami galimos dujotiekio trasos ir yra nutolę toliau kaip 12 m nuo traos.

- **X**, *Be neigiamų pokyčių poveikiui* būtų priskiriamos tokios veiklos ar įvykiai, susiję tiek su dujotiekio tiesimu, tiek su jo eksploatacija, kurie neveikia nekilnojamųjų kultūros vertybių arba jų istoriškai susiklosčiusios aplinkos, t.y. laikomasi nuostatos, jog dujotiekio tiesimo ir jo eksploatacijos metu galimas trumpalaikis ir netiesioginis neigiamas poveikis.

Lentelėje (*1 lentelė*) apibūdinami 2014 m. archeologinių žvalgymų metu identifikuoti neregistruoti objektai, kurie nėra įrašyti į Kultūros vertybių registrą ir kurie patenka į GIPL-LT alternatyvos B koridorių arba yra netoli jo. Atkreiptinas dėmesys, kad 2014 m. archeologinių žvalgymų metu buvo identifikuota daugiau neregistruotų objektų (pilnas jų aprašymas bus pateiktas archeologinių tyrimų ataskaitoje), čia pateikiami tie objektai, kurie nuo alternatyvos B trasos yra nutolę ne toliau kaip 625 m.

Atkreiptinas dėmesys, kad nei vienam iš vertinamų objektų nenustatytos jokios ribos, neaiški jų aprėptis.

Taip pat, atkreiptinas dėmesys, kad objektai nustatyti, remiantis skirtinga informacija, tad klojant trasą vienais atvejais tikėtinas objekto ardymas, kitais atvejais gali nepasitvirtinti pirminė objektą identifikuojanti informacija (tai galioja, kada objektas nustatytas tik pagal gyventojų apklausą, tik vizualinius tyrimus, arba tik pagal Valstybinės archeologijos komisijos – VAK medžiagą). Taip pat, tikėtina, jog ne visų preliminariai identifikuotų objektų egzistavimas bus patvirtintas archeologinių žvalgomųjų tyrimų metu.

Atliekant paviršiaus dirvožemio žvalgymus, kai kuriais atvejais pavyko aptikti radinių. Dalis jų gali būti vertinama kaip archeologinę vertę turinti medžiaga (lent. 1 jie trumpai apibūdinami radinių stulpelyje), kitais atvejais jų vertė abejotina (nėra visai aiški jų kilmė ir vertė diskutuotina, - apibūdinami simbolių junginiu +?), arba ieškant vertingų radinių nebuvo surasta (žymima -). Kai patys radiniai buvo aptikti ne pačiame objekte, bet greta jo, skiltyje „Radiniai“ pateikiamas simbolių junginiu „-/“.

Kursyvu – išskirti abejotini objektai, kuriems greičiausiai neturėtų būti taikomi nekilnojamo kultūros paveldo objekto kriterijai. Tačiau žmonių atmintyje ir suvokime jie pristatomi būtent tokiais. Kai kuriais atvejais apie tokio pobūdžio objektą yra VAK informacija, arba žymi istorinis žemėlapis, arba tai yra papildoma informacija apie jau registruotus objektus. Šie objektai yra lentelėje, bet nenumuojami, jie yra už planuojamo magistralinio dujotiekio alternatyvos B trasos zonos ribų.

S A N T R U M P O S I R P A A I Š K I N I M A I

VAK – Valstybinė archeologijos komisija

VDKM – Vytauto didžiojo karo muziejus

LAA – Lietuvos TSR archeologijos atlasas, t.I-IV

ATL – Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje (kasmetinis leidinys apie tyrimus Lietuvoje)

I p.k. – pirmasis pasaulinis karas

II p.k. – antrasis pasaulinis karas

SEŽP - skaitmeniniai erdviniai žemės paviršiaus lazerinio skenavimo taškų duomenys

P, Š, V, R – pietų, šiaurės, vakarų, rytų kryptys, atitinkamai ir PV, ŠV ar pan.

Masalskio vizitacija 1782: *Vyskupo Ignoto Jokūbo Masalskio Kauno dekanato vizitacija 1782 m.*, Vilnius, 2001.

Kita literatūra – žiūrėti *literatūros sąrašą*.

Poveikio vertinimas 1, 2, 3 – Į dujotiekio trasos 250 m pločio koridorių patenkantys objektai, X – į koridorių (trasos buferinę zoną) nepatenkantys objektai

1 / 2 variantas: 1 variantas – apeiti objektą, kad neliestų nustatytų objekto ribų; 2 variantas – atlikti žvalgomouosius tyrimus, kad nustatyti jo vertingąsias savybes ir objekto ribas (platesnį išaiškinimą žiūrėti „Neigiamą poveikį mažinančių priemonių bendrieji reikalavimai“ apraše)

Statybų zona – 24 m arba 14 m pločio trasos statybų teritorija

Koridorius (arba buferinė zona) – nagrinėjama 250 m pločio zona (skaičiuojant po 125 m nuo ašinės linijos).

Neigiamą poveikį mažinančių priemonių bendrieji reikalavimai

Iki pradedant statybų darbus, spec. plano darbų stadijoje:

1. Neregistruotuose, bet archeologinių žvalgymų ir istorinių tyrimų metu aptiktuose, spėjamosiose laidojimo vietose ar reljefiniuose objektuose – senkapiuose, pilkapiuose ir piliakalniuose (lentelė 2) – kurie patenka į magistralinio dujotiekio statybos darbų zoną, siūlomos dvi alternatyvos pagal prioritetą (1 / 2 variantas):

1.1. Keičiama dujotiekio trasa, siekiant apeiti spėjamo objekto apibrėžtą zoną;

1.2. Nesant galimybės apeiti spėjamo objekto teritoriją, darbų zona mažinama iki 14 m pločio ir šioje statybų darbų zonoje specialiojo plano ruošimo stadijoje būtina atlikti *žvalgomuosius archeologinius* tyrimus, siekiant nustatyti archeologines vertingąsias savybes bei nustatyti ar patikslinti objekto ribas.

2. Neregistruotuose, bet archeologinių žvalgymų ir istorinių tyrimų metu aptiktuose, spėjamuose objektuose – senovinėse vietose gyvenvietei (lentelė 2) – dujotiekio statybos darbų zoną susiaurinti iki 14 m pločio ir atlikti *žvalgomuosius archeologinius* tyrimus, siekiant nustatyti archeologines vertingąsias savybes bei nustatyti ar patikslinti objekto ribas.

3. Žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu atradus vertingųjų savybių požymių turinčius objektus, sluoksnį ar struktūras, dar kartą įvertinama galimybė apeiti atrasto objekto teritoriją, minimizuojant galimą neigiamą statybų darbų poveikį. Nesant tam galimybės, būtina atlikti *detalesnius archeologinius* tyrimus trasos zonoje patikslintoje objekto teritorijoje.

4. Kitose neregistruotuose, bet archeologinių žvalgymų ir istorinių tyrimų metu aptiktuose, spėjamuose objektuose – kaimavietėse, dvarvietėse, gamybos įrenginių vietose bei kt. – dujotiekio trasos statybų zonoje šiame darbų etape nenumatoma atlikti archeologinių tyrimų.

5. Pažymyje pateikiamas objektų sąrašas, kuriuose iki statybų darbų etapo reikia atlikti žvalgomuosius tyrimus. Pridedamoje 2 lentelėje pateikiamos tyrimų apimtys, privalomuose tirti objektuose (žvalgomieji tyrimai pagal paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01:2011 punktą 20.1, 20.2).

Statybų darbų metu:

6. Naujai klojamos trasos tyrimams galioja *archeologinių žvalgymų* metodikos reikalavimai pagal paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01:2011 punktą 19.9 visam trasos ilgiui. Statybos darbų metu statybos zonoje (24 arba 14 m pločio) šalinant augalinį ar žemės paviršiaus sluoksnį, kartu atliekami archeologiniai žvalgymai. Jų metu aptikus archeologinių vertingųjų požymių turinčias struktūras ar sluoksnį, archeologo nurodytose dujotiekio atkarpose, laikinai stabdomi žemės judinimo darbai (jeigu tai būtina), kol bus atlikti šių struktūrų ar sluoksnio *žvalgomieji* arba *detalesni archeologiniai* tyrimai (PTR 2.13.01:2011 punktas 22.3, jiems galioja atitinkamų tyrimų metodikos reikalavimai). Esant būtinybei įvertinama alternatyvi galimybė - koreguoti dujotiekio trasą, siekiant apeiti atrasto objekto apibrėžtą zoną.

Neregistruotų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų sąrašas, lentelė 1

Nr.	RAJONAS, OBJEKTAS	NUSTATYMO APLINKYBĖS	RAD- INIAI	Objekto padėtis TRASOS atžvilgiu	POV- EIKIS	SIŪLOMŲ TYRIMŲ POBŪDIS	KOORDINATĖS Objekto centro koordinatė © arba kampų koordinatės
A	Lazdijų raj.						
1	Felicianavo palivarkas, min. XIX a.	Istoriniai XIX a. žmlp.		Koridoriaus šone, R pusėje	③	—	460017 6010709
2	Vingrėnų km. kapinės / senkapis, P kaimo dalyje	Gyventojų apklausa Vizualiniai tyrimai		Gali siekti trasos zoną, R pusėje	②	Žvalgomieji (statybų zonoje), 1 / 2 variantas	460130 6012174
3	Spėjamas Vingrėnų senkapis, kryžius buv. gatvinio kaimo Š dalyje	1947, 1958 m. žmlp. <i>lidar (reljefo paieškos)</i> programa pagal SEŽP duom.		Apie 375 m į R pusę, arba apie 230 m į V pusę	X	—	460234 6013009
4	Kelmaičių dvaras su sodyba, stambesnė XIX a. min. sodyba	Gyventojų apklausa, vizualiniai tyrimai,		Apie 0,4 km į R pusę	X	—	459920 6014678
5	Paliūnų (Inkištų) sen. kaimavietė (manoma, nuo XVIII a.)	Istoriniai XIX a. žmlp.		Šone, R pusėje	③	—	459257 6017094
6	Strumbagalvės senkapis, gali būti siejamas su kalva pakelėje ir pažymėtu kryžiumi (VAK senkapis Strumbagalvėje?)	1984 m. žemėtvarkos žmlp., 1947, 1958 m. žmlp.		Nutolę Apie 0,51 km į V pusę	X	—	458760 6015666
7	Paliūnų km. senosios kapinės / senkapis, t.p. spėjamas piliakalnis	1984 m. žemėtvarkos žmlp. Vizualiniai tyrimai,		Apie 120 m į R pusę	X	—	459353 6017853 459405 6017908 459356 6017902 © 459391 6017843 6017862

		<i>lidar</i> programa pagal SEŽP duomenis					
8	[Benazisky] kaimavietė	Istorinis 1795-1980 m. žmlp.		Gali siekti trasos zoną	②	—	459223 6018662
9	Pagrūdų senosios kapinės	1984 m. žemėtvarkos žmlp. Vizualiniai tyrimai		Nutolę Apie 0,75 km į Š-ŠV pusę	X	—	
10	Pagrūdų / Dzūkų km. II pasaulinio karo įtvirtinimai, 1941 m. vad. „Molotovo linija“	Kelių žmlp. Vizualiniai tyrimai Gyventojų apklausa		Greta, koridoriuje	③	—	460864 6020503
11	Kirsnelės / Vidzgailų km. pelkių supama nežymi aukštuma-sala, spėjama vieta gyvenvietei	Vizualiniai tyrimai		Koridoriaus V krašte	③	—	C apie 461943 6022153
12	Kirsnelės dvarvietė, min. XIX a. (Kirniaukos palivarkas; Uzdila, 2005:32)	Istoriniai XIX a. žmlp.		Koridoriaus R pakraštyje	③	—	462452 6022299
13	Kirsnelės dvaro plytinės vieta, XIX a.	Istoriniai XIX a. žmlp.		Koridoriuje, R pusėje	②	—	462351 6022553
	<i>Šeštokai – naujai įkurtos Kirsnelės kapinės, dar nelaidota</i>	<i>Geoportal.lt Vizualiniai tyrimai, Gyventojų apklausa</i>		<i>Greta</i>	<i>X</i>		
	<i>Natalinos senkapis, registruotas Nr. 6309</i>			<i>Apie 1 km į V pusę</i>	<i>X</i>		
14	Šeštokai, I pas. karo vokiečių karių kapai	Gyventojų apklausa, Vizualiniai tyrimai, pažymėta vietoje		Apie 120 m į PR pusę, už zonos	X	—	C apie 463247 6024643
15	Šeštokai, senosios kapinės	Vizualiniai tyrimai, Gyventojų apklausa		Apie 150 m į ŠV pusę	X	—	C apie 462970 6024976

	<i>Delnica, kapinynas</i>	<i>VAK medžiaga, LAA III t., VDKM radiniai, sunaikintas</i>		<i>Apie 1,8 km į R pusę</i>	X		
16	Išlandžių km., radimvietė laukuose	LAA I t., keletas akmens a. radinių kaimo laukuose		Į Š pusę nuo trasos koridoriaus	X	—	nelokaluota
17	Pėdiškių sen. kapinės (esamas senkapis), XVI – XIX a.	1984 m. žemėtvarkos žmlp. Vizualiniai tyrimai	Bronziniis karolis	Greta, apie 50 m į Š pusę, neaiški objekto teritorija	③	—	C 467062 6027536
18	Pėdiškių senkapis (nustatytas), XV – XVII a.	Vizualiniai, dirvožemio paviršiniai tyrimai, gyventojų apklausa	kaulai monetos	Kerta zoną arba greta	②	Detalieji tyrimai (statybų zonoje) 1 / 2 variantas	C apie 467022 6027310
19	Pėdiškių senovės gyvenvietė (nustatyta), sodybvietė - akmens a. - I tūkst., - II tūkst. pradžia. - viduramžiai, XVI-XVII a	Vizualiniai, dirvožemio paviršiniai tyrimai	Titnago dirbiniai, būdinga keramika	Kerta Kerta Kerta	②	Detalieji tyrimai (statybų zonoje) 1 / 2 variantas	Tarp senkapių (17 ir 18) © 467053 6027389
	<i>Pėdiškių piliakalnis, spėjamas</i>	<i>Istoriniai tyrimai, VAK medžiaga</i>		<i>Nelokalizuota, gal būt į Š pusę</i>	X		
20	Tūriškiai, žema kalva Kiaulyčios upelio slėnyje, spėjama vieta gyvenvietei	Vizualiniai tyrimai		Apie 160 m į Š pusę	X	—	467590 467628 6027672 6027761 467677 © 467651 6027700 6027690
21	Tūriškiai, II pas. karo vokiečių karių kapai	Gyventojų apklausa (prie kelio)		Greta?, tiksliau nelokalizuota	③	—	468391 6027456

22	Birščiai, spėjama senkapio vieta nuolaidžioje smėlio kalvoje	Vizualiniai tyrimai, <i>lidar</i> programa pagal SEŽP duomenis	-	Kerta arba greta	②	Žvalgomieji (statybų zonoje) 1 / 2 variantas	C (?): 470317 6028012
23	Vytautiškė (Birščiai), spėjamas piliakalnis su gyvenvietė?, ryškioje kalvoje, terasų pėdsakai	Vizualiniai tyrimai, <i>lidar</i> programa pagal SEŽP duomenis	geležies šlakas	Kerta	②	Žvalgomieji (statybų zonoje) 1 / 2 variantas	471820 472026 6028251 6028173 © 471926 6028211
24	Vytautiškės dvarvietė, min. XIX a.	Gyventojų apklausa Vizualiniai tyrimai, ankstesni tyrimai (ATL 2010: 462)		Apie 370 m į Š pusę	X	—	472156 6028757
25	Vytautiškės km. partizanų žuvimo vieta, Balio Šestakausko sodybvietė, paminklas	Vizualiniai tyrimai, Gyventojų apklausa		Apie 0,22 m į P pusę	X	—	472324 6028182
26	Vytautiškės / Giluičių km., pelkių supama nežymi aukštuma-sala, spėjama vieta gyvenvietei	Vizualiniai tyrimai, 1948 m. žmlp. reljefas		Kerta Š salos kraštą	②	Žvalgomieji (statybų zonoje)	472813 472631 6028346 6028483 472808 © : 472740 6028497 6028412
B	Alytaus raj.						
1	Bambininkai, senosios kapinės	Vizualiniai tyrimai, Gyventojų apklausa (a), 1948 m. žmlp., KVAD <u>reg. Nr. 20967</u> (b), Skiriasi a/b lokalizacija	-	Apie 0,2 km arba 45 m į Š / ŠR pusę, neaiški objekto teritorija	a) X b) ③	—	a): 475281 6031853 b): 475127.21 6031836.63 475131.59 6031798.56 475091.38 6031793.93 475087.00 6031832.00 ©: 475103 6031812
2	Litvančiškiai, I tūkst. gyvenvietė	Žvalgomieji tyrimai: ATL 2012: 124		Apie 1 km į P pusę	X	—	
3	Gluosnininkai, pakelės	Istorinis XIX a. ir		Koridoriuje,	③	—	480062

	kryžius (neišlikęs)	1948 m. žmlp.		apie 60 į P pusę			6031623
4	Gluosnininkai / Navininkai, senosios kapinės	Gyventojų apklausa 1984 m. žemėtvarkos žmlp.		Apie 540 m į Š ir ŠV pusę	X	—	C: 480582 6032352
5	Gluosnininkai / Navininkai, senovės gyvenvietė, I tūkst. (greta senkapio)	Dirvožemio paviršiniai tyrimai	Grublėtoji keramika	Apie 450 m į Š ir ŠV pusę	X	—	C: 480606 6032211
6	Saulėnai, buv. dvarvietė, manoma XIX a.	Vizualiniai tyrimai, 1948 m. žmlp. duomenys		Apie 450 m į PR pusę	X	—	C: 481502 6031379
7	Maštalieriai (Krokialaukis), spėjama kalvės vieta, XIX a.	Dirvožemio paviršiniai tyrimai, XIX a. radiniai	Geležies dirbiniai ir fragm.	Kerta / greta	②	—	C: 483276 6032601
8	Krokialaukio pakelės kryžiaus vieta	Istorinis 1795-1800 m. žmlp.		Koridoriaus ribose	③	—	484724 6032614
9	Daugirdai / Cibiliekai, senosios kapinės (skirtingose vietose natūroje ir žmlp. kryžius ir kalva)	Vizualiniai tyrimai, Gyventojų apklausa, 1958 m. žmlp. vieta skiriasi	-	Greta, apie 40 m į Š pusę, neiški objekto teritorija	②	Žvalgomieji (statybų zonoje) 1 / 2 variantas	487564, 6033512 Gali siekti: 487424, 6033443 ©: 487543, 6033477
10	Daugirdų / Cibiliekų vėjo malūno vieta	Istoriniai XIX a. žmlp.		Koridoriuje arba trasos P pusėje	②	—	487790 6033517
11	Kalesninkų / Ūdrijos km. kryžkelės kryžius	Istorinis XIX a. ir 1948 m. žmlp.		Koridoriuje, PR pusėje	③	—	489457 6034152
12	Jackonių senojo km. vieta (=Jackevičiai, min. XVII a. II p.; Palionis, 2003:162)	Istoriniai XIX a. žmlp.		Koridoriuje, PR pusėje	②	—	Apie 492525 6034676
13	Bartkūniškio palivarko ir plytinės vieta (Pakašavo	Istoriniai XIX a. žmlp.		Koridoriuje, PR pusėje	②	—	494191 6034892

	k.), manoma XIX a. (kaimas min. 1767 m.: Feodalinių, 1963:249)						
14	Raudonikių (Raudoniškių) sen. kaimavietė, min. 1790 m. (Feodalinių, 1963:322)	Istoriniai XIX a. žmlp.		Koridoriuje, PR pusėje	②	—	497798 6035791
15	Dubėnų (Dubenkos) palivarko vieta, min. 1767, 1785 m. (Feodalinių, 1963:249, 303); kaimas min. XVII a. II p. (Palionis, 2003:160)	Istoriniai XIX a. žmlp.		Koridoriuje, PR pusėje	③	—	501012 6037426
16	Panemuninkai, radimvietė, akmens a., monetų lobis; Panemuninkų spėjama sen. perkėlos per Nemuną vieta	VAK medžiaga Vizualiniai tyrimai, seno kelio trasa šlaite		Nelokalizuota Koridoriuje (?) Greta trasos	③	—	Nelokalizuota Apibrėžtas tik paieškos arealas, kuris apimtų atkarpą, kurios pradžia būtų apie 501376, 6037517, o pabaiga – Nemunas
17	Pievagalių / Kulabiškių km., radimvietė šlaite, geležies a.	VAK medžiaga, vizualiniai tyrimai – išsiskirianti kalvelė	-	Nelokalizuota, gali būti apie 100 m į P pusę?	X	—	C: 504560 6037879
18	Pievagaliai (Staniavos miško P pakraštys), kalvelė „Kapčiapolis“, galima gyvenvietės vieta	Gyventojų apklausa, vizualiniai tyrimai		Apie 150 m į Š pusę	X	—	Apie (?) C: 504009 6038221
19	Pievagaliai, senojo gatvinio kaimo riba, min. XVII a. II p. (Palionis, 2003:168), 1767, 1785 m. (Feodalinių, 1963:249, 303)	Vizualiniai tyrimai 1865 m. istorinis žmlp.		Apie 100 m į Š pusę	X	—	P riba apie: 504622 6038408

	<i>Pievagaliai, senosios kapinės, veikiančios</i>	<i>Vizualiniai tyrimai, 1984 m. žemėtvarkos žmlp.</i>		<i>Apie 790 m į Š pusę</i>	X		
20	Pievagaliai, spėjama senkapio vieta ryškiai išsiskiriančioje kalvoje	Vizualiniai tyrimai, apklaustieji nežino		Kerta kalvos ŠR pusę	③	Žvalgomieji (statybų zonoje) 1 / 2 variantas	C: 504955 6038059
	<i>Žagariai, senosios kapinės, veikiančios</i>	<i>Vizualiniai tyrimai, 1984 m. žemėtvarkos žmlp.</i>		<i>Apie 630 m į PR pusę</i>	X		
21	Žagariai / Aleksandrava, senkapis	VAK medžiaga		Nelokaluota, g.b. koridoriaus ribose	X?	—	nelokaluota
22	Punios kryžiaus vieta (Paliepkelio/ Šilgionkelio), dauboje prie upelio brastos	Istorinis XIX a. žmlp.		Koridoriuje, R pusėje	②	—	508109 6040689
23	Senkapio vieta ? Vėžiongirė / Mišiškės <i>Vakarinėje trasos atšakoje</i>	1947 m. žmlp., istor. šaltiniai (Juozapavičius, 2009: 21); apklaustieji nežino		Sen. trasoje apie 0,5 km į V	X	—	nelokaluota
24	Mišiškių km. kryžiaus vieta, pakelėje (prie Vėžiongirės) <i>Vakarinėje trasos atšakoje</i>	1958 m. žmlp.		Trasos zonoje	②	—	508443 6044604
25	Punios kryžkelės pakelės kryžiaus vieta, Ymelsos g.	Istorinis XIX a. ir 1958 m žmlp.		Koridoriuje, R pusėje	②	—	509098 6042954
26	Punios – Pabalių pakelės kryžiaus vieta, Pabalių g.	Istorinis XIX a. ir 1958 m žmlp.		Koridoriuje, P pusėje	③	—	510366 6043048
27	Vėžiongirė, Balvoniškių raisto sala, priebėgos vieta nuo XIV a.,	Istor. šaltiniai / pasakojimai (Juozapavičius, 2009:		Apie 1 km į V pusę, tiksliau nelokaluota	X	—	

	kūlgrinda	21)					
	Birštono saviv.						
	<i>Šilaičių sodybvietė, XIX a. II p.(nėra 1865 m. žmlp.) Vakarinėje trasos atšakoje</i>	<i>Istorinis XIX a. pb. žmlp.</i>		<i>Koridoriaus R dalyje</i>	3	—	509352 6045394
C	Prienų raj.						
1	Vėžionys (Dvareliškės), kryžiaus vieta, spėjama senkapio vieta	1947 žmlp. duomenys, vizualiniai tyr., gyv. apklausa		Greta trasos, koridoriuje, V pusėje	3	—	511767 6045538 ©: 511848 511808 6045636 6045575 511925 6045619 511891 6045511
2	Dvareliškės, spėjama vieta gyvenvietei, pelkių supamoje saloje	Vizualiniai tyrimai, 1947 m. žmlp.		Apie 200 m į R pusę	X	—	C: 511997 6046228
3	Kurmoniškės (Dvareliškių k.), sen. kaimavietė, min. XVII a. II p. (Palionis, 2003:161; Juozapavičius, 2009:25)	1865 m. ir XIX a. istoriniai žmlp. Istoriniai šaltiniai (Masalskio vizitacija 1782: 621)		Už koridoriaus ribos į R pusę	X	—	512104 6046876
4	Kurmoniškės, dvarvietė (Furmoniškės, min. XVI a. pr.), t.p. galima akmens a. medžiaga	Vizualiniai tyrimai Istoriniai XIX a. žmlp., šaltiniai (Juozapavičius, 2009: 23)		Apie 130 m į V pusę, už koridoriaus ribos	X	—	511323 6046829
5	Verbyliškės, dvarvietė, palivarkas, abipus Verknės upės, Verbyliškių senoji kaimavietė, min. XVI a. (Ragauskienė, 2004:78)	Istoriniai šaltiniai (Masalskio vizitacija 1782: 611, 621) 1865 m. istorinis žmlp.		Apie 0,5 km į ŠR pusę	X	—	511796 6048479
6	Grikapėdis (Verbyliškių k.), seno kelio vieta, perkėla, karčema, malūnas, smuklė,	Istoriniai šaltiniai (Masalskio vizitacija 1782: 619)		Apie 200 m į ŠR pusę	X	—	510000 6048956

	min. XVIII a.	1865 m. istorinis žmlp.					
7	Sokonių km. senkapis, kaimo centre, kryžkelėje (sunaikintas)	Gyventojų apklausa		Apie 1,3 km į V pusę	X	—	
8	Mediniškių senkapis, spėjamas	VAK medžiaga		Apie 0,3 km į V pusę	X	—	Nelokalizuota
9	Mediniškių sen. Kaimavietė, min. XVIII a.	1865 m. ir XIX a. istoriniai žmlp., šaltiniai (Masalskio vizitacija 1782: 609)		Už koridoriaus, V pusėje	X	—	509813 6056174
10	Kašonių dvarvietė ir dvaro sodyba, min. XVI a. (Kuzmickas, 2014)	1865 m. istorinis žmlp. Istoriniai šaltiniai (Masalskio vizitacija 1782: 617)		Apie 0,5 km į PR-R pusę	X	—	511200 6056508
11	Būda, kalva ryškiai išsiskirianti aplinkoje, spėjama senkapio vieta	Vizualiniai tyrimai		Koridoriuje, apie 100 m į R pusę nuo trasos	③	—	C: 511299 6058406
12	Būda / Valiūniškės, ežero R / ŠR pakrantė; galima senovės gyvenvietės vieta	Vizualiniai tyrimai, 1947 m. žmlp., nežymios pakilumos		Kerta	②	Žvalgomieji (statybų zonoje)	C apie: 511350, 6058968 Atkarpa tarp: 511232 – 511404 6058651 6059281
13	Jakniškių (Vošiškių) dvarvietė, minima 1642 m. (Masalskio, <i>ibid.</i>)	Vizualiniai tyrimai; gyv. apklausa; 1865 m ir XIX istoriniai žmlp.; istoriniai šaltiniai (Masalskio vizitacija 1782: 443, 585)		Apie 80 m į R pusę	X	—	511832, 6060438 511706, 6060494 511771, 6060615 511874, 6060555 ©: 511838, 6060573

14	Jakniškės, spėjama senkapio vieta; apklaustieji nurodė „Prancūzkapius“	Vizualiniai tyrimai, VAK medžiaga; Gyventojų apklausa		Apie 250-100 m į R pusę; <u>Greta, apie 50 m į R pusę</u>	X ③ ②	Žvalgomieji (statybų zonoje) 1 / 2 variantas	A. Kalva prie upelio, C: 512144, 6060067 B. Spėjama VAK vieta, labai apytikrė, C: 512100, 6060653 <u>C. „Prancūzkapiai“, C: 512054, 6060396</u>
15	Vošiškių km. senosios kapinės, kalvoje, gausu kalto ir lieto metalo kryžių	Vizualiniai tyrimai, gyventojų apklausa, 1984 m. žemėtvarkos žmlp.	-	Apie 600 m į V/ŠV pusę	X	—	511839, 6061321 511876, 6061296 (511852, 6061239) 511807, 6061264 ©: 511850, 6061668
D	Kaišiadorių raj.						
1	Lankakiemis, sen. kaimavietė, min. 1756 m. (Gustaitis, 2001:96)	Istoriniai 1865 m. ir XIX a. žmlp.; istoriniai šaltiniai (Masalskio vizitacija 1782: 445, 583)		Apie 60 m V pusėje, patenka į koridorių	X	—	C apie 512580 6061668
2	Lankakiemis, sen. kapinės, veikiančios	Vizualiniai tyrimai, 1984 m. žemėtvarkos žmlp.		Apie 370 m į V pusę	X	—	
3	Purvininkai, dvarvietė, palivarkas (<i>supa upės vingis</i>), min. 1744 m. (Gustaitis, 2001:108)	Vizualiniai tyrimai; XIX/XX a. sandūros istorinis žmlp.; istoriniai šaltiniai (Masalskio vizitacija 1782: 445,499,585)		Apie 150 m į V pusę	X	—	C apie: 513143 6063160
4	Purvininkų km. senosios kapinės	Vizualiniai tyrimai, 1984 m. žemėtvarkos žmlp.		Apie 400-450 m į V pusę	X	—	C: 512991 6063517
5	Viliūnų km. koplyčia, mūrinė, su skulptūromis,	Vizualiniai tyrimai		Apie 0,75-0,8 km į R pusę	X	—	

	spėjama XIX a. pb.						
6	Viliūnų km. kapinės, veikiančios	pagal <i>geoportal.lt</i>		Apie 370 m į P/PR pusę	X	—	
7	Vilūnai / Šventininkai, senovės gyvenvietės, abipus upelio dvi salelės, deš. kranto – žvalgyta, kair. kranto – išryškėjusi žmlp.	Vizualiniai tyrimai, greta registruotos gyvenvietės (ATL 2009: 456), 1961 m. žmlp. nežymios pakilumos, paviršiniai dirvožemio tyrimai	Skaldyto titnago fragmentai	Kerta dešinę salą, greta (mažiau nei 50 m) kairio kranto salos	③ ②	Žvalgomieji (statybų zonoje)	C: 515271, 6064524 <u>C: 515494, 6064540</u>
8	Šventininkų miškas, kalva primenanti senkapį ar piliakalnį	Vizualiniai tyrimai, 1961 m. žmlp.		Už koridoriaus apie 130-150 m į R pusę	X	—	C: 516221 6066491
9	Adamovo (Adomėlių) palivarkas, min. 1860 m. (Gustaitis, 2001:68)	Istorinis XIX a. žmlp.		Koridoriaus krašte, V pusėje	③	—	C: 515916 6066365
10	Kruonis, „Karaimų kalneliai“, dvi nedidelės ryškios kalvos prie senojo kelio, senkapio vieta	Vizualiniai tyrimai, Gyventojų apklausa, istor. žemėlapiai, istor. šaltiniai		Apie 0,95-1 km į V pusę	X	—	
11	Stebeikiai (Kruonio sen.), pelkinio ežerėlio pakraštys ir trys salos, vieną kerta, kitos abipus trasos, spėjama vieta gyvenvietei	Vizualiniai tyrimai, 1958 m. žmlp.		Kerta ŠV kraštą, kitos zonoje iki 100 m	②	Žvalgomieji (statybų zonoje)	C: 517053, 6068729 C: 517095, 6068560 C: 517233, 6068496
12	Joniliškės, pelkinio ežerėlio pakraštys, sala, spėjama vieta gyvenvietei	Vizualiniai tyrimai, 1949 m. žmlp.		Už koridoriaus apie 165 m į Š pusę	X	—	C: 520860, 6069037
13	Kairiškėlės, Mažųjų Kairiškių sen. kaimavietė,	1865 m. ir XIX a. istoriniai žmlp.;		Kerta ar greta trasos, P	②	—	C: 523100 6068707

	min. 1744 m. (Gustaitis, 2001:286)	istoriniai šaltiniai (Masalskio vizitacija 1782: 859)		pusėje			
14	Gajaučyzna / Matelskai, kaimavietė – užusienis, min. 1836 / 1782 m. (Masalskio, <i>ibid.</i>)	1865 m. ir XIX a. istoriniai žmlp.; istoriniai šaltiniai (Masalskio vizitacija 1782: 847)		Kerta ar greta trasos, ŠV pusėje	②	—	C: 524964 6069092
	<i>Buivydonių dvarvietė, apie 2 ha teritorija, greta V pusėje piliakalnis (reg. Nr. 5038)</i>	<i>Vizualiniai tyrimai, gyv. apklausa, istoriniai šaltiniai (Masalskio vizitacija 1782: 221, 853)</i>		<i>Apie 1,1 km į P pusę</i>	X		
15	Pakertai, spėjama vieta gyvenvietei užpelkėjusio ež. pakraštyje (Kertus)	Vizualiniai tyrimai, dirvožemio paviršiniai tyrimai	Skaldyto titnago ir akmens dirbin. (?)	Greta, kerta Š kraštą	②	Žvalgomieji (statybų zonoje)	Atkarpoje tarp: 527991, 6069434 527831, 6069604 ©: 527837, 6069542
16	Pakertų dvarvietė, dvaras minimas 1710 m., gyvenvietė 1567 m. (Gustaitis, 2001:298; Masalskio, <i>Ibid.</i>)	Vizualiniai tyrimai, gyv. apklausa, istoriniai šaltiniai (Masalskio vizitacija 1782: 209, 221)	-	Greta, kerta P kraštą	②	—	528165, 6069614 528231, 6069544 528169, 6069469 528111, 6069531 ©: 528208, 6069495
17	Dauginava, kaimavietė – užusienis, XVIII a. (1797; Gustaitis, 2001:52)	1865 m. ir XIX a. istoriniai žmlp.; istoriniai šaltiniai (Masalskio vizitacija 1782: 843)		Kerta trasą, P pusėje	②		532102 6069400
18	Liutonys, Kiementos upelio slėnio terasa, spėjama vieta gyvenvietei	Vizualiniai tyrimai, dirvožemio paviršiniai tyrimai	-	Kerta	②	Žvalgomieji (statybų zonoje)	Atkarpoje: ©: 534254, 6071010 534162, 6070941 534406, 6071052
19	Liutonys, sala pelkinio	Vizualiniai tyrimai,		Už koridoriaus	③	—	Tarp taškų, apie: 535430, 6071065

	ežerėlio pakraštyje, nežymi kalvelė, spėjama vieta gyvenvietei	1958 m. žmlp., gyventojų apklausa		apie 100-120 m į PR pusę			535516, 6071002 ©: 535490, 6071001
20	Liutonys, lygi Strėvos terasa, spėjama vieta gyvenvietei	Vizualiniai tyrimai		Kerta	②	Žvalgomieji (statybų zonoje)	535502, 6071801 535643, 6071783 535643, 6071657 535495, 6071609 ©: 535571, 6071733
21	Kudonys, sala pelkėje, <i>dabar mažai pastebima</i> , spėjama vieta gyvenvietei	Vizualiniai tyrimai, 1958 m. žmlp.		Už koridoriaus apie 130-140 m į ŠV pusę	③	—	Tarp taškų: 535940, 6072495 536008, 6072477 ©: 535973, 6072439
22	Šventininkų stambūs akmenys pakelėje	Vizualiniai tyrimai		Akmenys pakelėje, ~ 18 m į R nuo trasos	③	—	516044 6065970
E	Elektrėnų savivald.						
1	Kloniniai Mijaugonys, dvarvietė, nurodomas Grybausko dvaras, dvaras min. 1742 m. (Gustaitis 2001: 57), I pas. karo karių kapavietė	Vizualiniai tyrimai, gyv. apklausa, istoriniai XIX a. ir 1958 m. žmlp., istoriniai šaltiniai (Masalskio vizitacija 1782: 243,245,633;)		Koridoriaus ribose, objekto ŠV kraštas gali siekti trasą	②	—	539537 6072940
2	Kalninių Mijaugonių „Dvarponių kapinaitės“	Vizualiniai tyrimai, gyv. apklausa, 1949, 1958 m. žmlp.		Koridoriuje, apie 30 m į Š pusę	③	—	C: 539617, 6073431
3	Lubaka, Prakusos upelio slėnis, karčema, senojo kelio vieta, tiltas, galimi pavieniai II p.k. kapai; Kloninių Mijaugonių sen. kaimavietė, min. XIX a.	Vizualiniai tyrimai, gyventojų apklausa, istorinis XIX a. žmlp.		Kerta	②	—	Atkarpoje tarp: 540760 540668 6073275 6073147 C: 540765 6073245 C: 540967 6073119
4	Lubaka / Gojaus k. kalva –	1949 m. žmlp., 1865		Greta arba	②	Žvalgomieji	540364, 6072868

	sakralinis objektas, sala supama upelio ir pelkių, apie 0,5x0,4 km	m. istorinis žmlp., greta į P senovės gyvenvietė (ATL 2008: 500)		kerta Š kraštą		(statybų zonoje)	540715, 6073179 540841, 6072776 C: 540692, 6072915
	<i>Kakliniškių (naujųjų) kapinės</i>	pagal © 2014 <i>geoportal.lt</i>		<i>Apie 300 m į P pusę</i>	X		
5	Žagarinė, buv. palivarkas, XIX a.	Istorinis XIX a. žmlp., istoriniai šaltiniai (Feodalinių, 1963: 450)		Koridoriaus PR pusėje	③	—	547679 6074775
	<i>Zelvos ež. šiaurės pakrantė ir pelkės</i>	<i>Vizualiniai tyrimai, apklausa, 1949, 1958 m. žmlp. neatskleidė jokių salelių ar paežerės terasos pėdsakų</i>			X	—	
6	Lapaikos užsienis, manoma XIX a.	Istorinis XIX a. žmlp.		Koridoriaus ŠV pusėje	③	—	550058 6076749
	<i>Kampinės km. senkapis (Aliniškė), buv. archeologinis ženklas</i>	<i>Vizualiniai tyrimai, gyv. apklausa, 1984 m. žemėtvarkos žmlp.</i>		<i>Apie 750 m į PR pusę</i>	X	—	
7	Karsūniškių užsienio vieta, manoma XIX a.	1865 ir XIX a. istoriniai žmlp.		Koridoriaus PR krašte	③	—	552430 6078150
8	Diržonių sen. kaimavietė, manoma XVIII a.	1865 ir XIX a. istoriniai žmlp.		Už koridoriaus apie 0,14 km į Š pusę	X	—	553455 6078921
9	Neries kairė pakrantė, išryškėjanti I salpinė terasa,	Vizualiniai tyrimai, gretima gyvenvietė Š		Kerta <i>Iki pradedant</i>	③	—	Atkarpa slėnyje tarp: 555334 555235

	spėjama vieta gyvenvietei (Pelkių k.) Yra atlikti tyrimai trasos vietoje (2010 m, 8 šurfai), gyvenvietės pėdsakų nerasta, bet nustatyta kita gyvenvietė į Š pusę ¹ .	pusėje (ATL 2009: 80),		statybų darbus tyrimai nenumatomi, nes ankstesnių tyr. metu nenustatytas arch. vertybės egzistavimo faktas			6079941 6080289
F	Vilniaus raj.						
1	Neries deš. pakrantė, upės I ir II salpinė terasa ² , Grabijolų – Rokiškių senovės gyvenvietė (a), greta Koplyčkalnis ir Vingrės griova (b), 2014 m. identifikuota spėjama vieta gyvenvietei	Vizualiniai tyrimai, ryški terasa, 2013 m. arch. žvalgymai		Kerta	②	Žvalgomieji (statybų zonoje)	a) Grabijolų - Rokiškių senovės gyvenvietės (tyr. R. Vengalis, 2013 m.) atkarpa nuo 555425, 6080191 iki 555462, 6080197. b) Rokiškių spėjamos vietos gyvenvietei (identifikuota žvalgymų metu) atkarpa nuo 555519, 6080208 iki 555814, 6080260.
2	Rokiškės, sen. kaimavietė, ties trasos posūkiu, <i>atitinka dabartinę kaimavietę</i> , min. XVIII a. (Truska, 1972)	Vizualiniai tyrimai, dirvožemio paviršiniai tyrimai, istorinis 1865 m. žmlp.	Būdinga keramika	Greta koridoriuje, iš Š ir V pusės,	③	—	556367 6080540
3	Pagojaus (Patvarių k.) užusienio vieta, manoma XIX a.	Istorinis žmlp.		Koridoriaus zonoje	③	—	556257 6082090

¹ Labai jautri zona, nutolusi nuo Grabijolų, Žemaitiškių senovės gyvenvietės (2567). Apie 260 m į Š nuo trasos, Neries slėnyje nustatyta gyvenvietė. Reljefas – neplati ir gana lygi Neries pirmoji viršsalpinė terasa. Tikslinant apibrėžtą teritoriją į Š pusę 2009 m. kasti šurfai, aptiktas gyvenvietės sluoksnis. Toliau, senojo dujotiekio vietoje taip pat atrasti geležies amžiaus gyvenviečių pėdsakai. Tyrimai atlikti ir 2010 m., trasos vietoje (8 šurfai) gyvenvietės pėdsakų nerasta, bet nustatyta kita gyvenvietė į Š pusę (pagal: Vėlius, 2010:80).

² Šioje upės slėnio dalyje 2013 m. buvo lokalizuota nauja Grabijolų (Neries dešiniojo kranto) gyvenvietė (Vengalis, 2013: pav.6,7), įvardijama kaip Grabijolų – Žemaitiškių regionas (koordinatės X 555472, Y 6079782). Siūlomos saugoti ribos pateiktos tyrimų ataskaitoje: Vengalis, R. *Neries pakrančių (Elektrėnų, Širvintų r. ir Vilniaus r. sav.) 2013 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita*.

G	Širvintų raj.						
1	Draučių miškas, sala pelkėse, apie 100x200 m, spėjama vieta gyvenvietei	Vizualiniai tyrimai, 1958 m. žmlp., <i>lidar</i> programa pagal SEŽP duomenis		Kerta ŠV kraštą	②	Žvalgomieji (statybų zonoje)	557500 557576 557656 6084154 6083976 6084029 ©: 557568, 6084057
2	Draučiai, kaimavietė – užsienis, min. XVIII a., 1795 (Truska, 1972)	Vizualiniai tyrimai, lauko paviršiniai tyrimai, istoriniai 1865 m. ir XIX a. žmlp.	-	Greta, iš ŠV pusės, iš dalies kerta	②	—	558567 6085002
3	Bartkuškio miškas, spėjami pilkapiai-kopos I, pirmos smėlio kopų eilės viršūnėse	Vizualiniai tyrimai		Kerta	③	Žvalgomieji (statybų zonoje)	561414 561451 6086516 6086522 ©: 561371, 6086480
4	Bartkuškio miškas (Paversmių k.), spėjami pilkapiai II, ryškiai matomi ir išraiškingi, aukštose kopose	Vizualiniai tyrimai, 1958 m. žmlp., <i>lidar</i> programa pagal SEŽP duomenis		Kerta	②	Detalieji pilkapių tyrimai arba žvalgomieji aplinkoje (statybų zonoje) 1 / 2 variantas	562741 6086651
5	Plikiškės, buv. dvarvietė, koplyčios vieta, Dvaras ir koplyčia minimi 1778 m. (Vilnijos vartai, 2013)	Vizualiniai tyrimai, gyventojų apklausa, istoriniai XIX a. žmlp. ir šaltiniai		Apie 180 m į V pusę	X	—	562809 6087709 562730, 6087850 562650, 6087710 562820, 6087565 562933, 6087751
6	Darkušiai, sen. kaimavietė, min. XIX a.	Vizualiniai tyrimai, istoriniai 1865 m. ir XIX a. žmlp.		Už koridoriaus ribų, į PR pusę	X	—	563770 6088428
7	Graužiai, išsiskirianti sala (aukštuma) buv. pelkėtoje vietovėje, spėjamas	Vizualiniai tyrimai, 1958 m. žmlp.	-	Apie 50 m į V pusę	③	—	C: 562993, 6089298

	senkapis arba spėjama vieta gyvenvietei						
8	Žarnavagiai, kalvos keteros V kraštas, spėjama galima senkapio vieta	Vizualiniai tyrimai		Kerta	②	Žvalgomieji (statybų zonoje) 1 / 2 variantas	Atkarpoje tarp: 562900 563078 6090813 6090781 ©: 563021, 6090786
9	Žarnavagių (Diakono) palivarko vieta (užsienis), min. XIX a.	Istorinis XIX a. žmlp.		Koridoriaus ribose, PR pusėje	③	—	563241 6091249
10	Naujalaukio palivarko vieta (Janiūnų mšk.), min. XIX a.	Istorinis XIX a. žmlp.		Koridoriaus ir trasos ribose, yra senesnė trasa	②	—	563560 6091606

Neregistruotų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų, kuriems nustatytas galimas neigiamas poveikis ir, specialiojo plano ruošimo etape, juose reikia atlikti tyrimus, sąrašas. Lentelė 2

Toliau pridedami šių objektų situacijų planai su pažymėtomis vertybių (spėjamų objektų) teritorijų ribomis ir tiriama dalimi

Nr. Sch ema	Nr.	RAJONAS, OBJEKTAS	NUSTATYMO APLINKYBĖS	Objekto padėtis TRASOS atžvilgiu	POV- EIKIS	SIŪLOMŲ TYRIMŲ POBŪDIS	TIRIAMO PLOTŲ DYDIS	KOORDINATĖS C – objekto centro taškas
	A	Lazdijų raj.						
1	2	Vingrėnų km. kapinės / senkapis, P kaimo dalyje	Gyventojų apklausa Vizualiniai tyrimai	Gali siekti trasos zoną, R pusėje	②	Žvalgomieji (statybų zonoje), 1 / 2 variantas	1190 m ²	460130 6012174
2	18	Pėdiškių senkapis (nustatytas), XV – XVII a.	Vizualiniai, dirvožemio paviršiniai tyrimai, gyventojų apklausa	Kerta zoną arba greta	②	Detalieji tyrimai (statybų zonoje) 1 / 2 variantas	Sutampa su gyvenvieta (žiūr. sekantį objektą)	C apie 467022 6027310
3	19	Pėdiškių senovės gyvenvietė (nustatyta), sodybvietė - akmens a. - I tūkst., - II tūkst. pradžia. - viduramžiai, XVI-XVII a.	Vizualiniai, dirvožemio paviršiniai tyrimai	Kerta Kerta Kerta	②	Žvalgomieji (statybų zonoje) 1 / 2 variantas	1600 m ²	Tarp senkapių (17 ir 18) © 467053 6027389
4	22	Birščiai, spėjama senkapio vieta nuolaidžioje smėlio	Vizualiniai tyrimai, <i>lidar</i> programa	Kerta arba greta	②	Žvalgomieji (statybų zonoje)	2100 m ²	C (?): 470317 6028012

		kalvoje				1 / 2 variantas		
5	23	Vytautiškė (Birščiai), spėjamas piliakalnis su gyvenvieta?, ryškioje kalvoje, terasų pėdsakai	Vizualiniai tyrimai, <i>lidar</i> programa	Kerta	②	Žvalgomieji (statybų zonoje) 1 / 2 variantas	2700 m2	471820 472026 6028251 6028173 © 471926 6028211
6	26	Vytautiškės / Giluičių km., pelkių supama nežymi aukštuma-sala, spėjama vieta gyvenvietai	Vizualiniai tyrimai, 1948 m. žmlp. reljefas	Kerta Š salos kraštą	②	Žvalgomieji (statybų zonoje)	2310 m2	472813 472631 6028346 6028483 472808 © : 472740 6028497 6028412
	B	Alytaus raj.						
7	9	Daugirdai / Cibiliekai, senosios kapinės (skirtingose vietose natūroje ir žmlp. kryžius ir kalva)	Vizualiniai tyrimai, Gyventojų apklausa, 1958 m. žmlp. vieta skiriasi	Greta, apie 40 m į Š pusę, neaiški objekto teritorija	②	Žvalgomieji (statybų zonoje) 1 / 2 variantas	2590 m2	487564, 6033512 Gali siekti: 487424, 6033443 ©: 487543, 6033477
8	20	Pievagaliai, spėjama senkapio vieta ryškiai išsiskiriančioje kalvoje	Vizualiniai tyrimai, apklaustieji nežino	Kerta kalvos ŠR pusę	③	Žvalgomieji (statybų zonoje) 1 / 2 variantas	2100 m2	C: 504955 6038059
	C	Prienų raj.						
9	12	Būda / Valiūniškės, ežero R / ŠR pakrantė; galima senovės gyvenvietės vieta	Vizualiniai tyrimai, 1947 m. žmlp., nežymios pakilumos	Kerta	②	Žvalgomieji (statybų zonoje)	9240 m2	C apie: 511350, 6058968 Atkarpa tarp: 511232 _ 511404 6058651 6059281
10	14	Jakniškės, spėjama senkapio vieta; apklaustieji nurodė „Prancūzkapius“	Vizualiniai tyrimai, VAK medžiaga; Gyventojų apklausa	Apie 250- 100 m į R pusę; <u>Greta, apie</u> <u>50 m į R</u> pusę	X ③ ②	Žvalgomieji (statybų zonoje) 1 / 2 variantas	2800 m2	A. Kalva prie upelio, C: 512144, 6060067 B. Spėjama VAK vieta, labai apytikrė, C: 512100, 6060653 C. „Prancūzkapiai“, C:

								<u>512054, 6060396</u>
	D	Kaišiadorių raj.						
11	7	Vilūnai / Šventininkai, senovės gyvenvietės, abipus upelio dvi salelės, deš. kranto – žvalgyta, kair. kranto – išryškėjusi žmlp.	Vizualiniai tyrimai, greta registruotos gyvenvietės (ATL 2009: 456), 1961 m. žmlp. nežymios pakilumos, paviršiniai dirvožemio tyrimai	Kerta dešinę salą, greta (mažiau nei 50 m) kairio kranto salos	③ ②	Žvalgomieji (statybų zonoje)	1050 m2	C: 515271, 6064524 <u>C: 515494, 6064540</u>
12	11	Stebeikiai (Kruonio sen.), pelkinio ežerėlio pakraštys ir trys salos, vieną kerta, kitos abipus trasos, spėjama vieta gyvenvietai	Vizualiniai tyrimai, 1958 m. žmlp.	Kerta ŠV kraštą, kitos zonoje iki 100 m	②	Žvalgomieji (statybų zonoje)	2250 m2	C: 517053, 6068729 C: 517095, 6068560 C: 517233, 6068496
13	15	Pakertai, spėjama vieta gyvenvietai užpelkėjusio ež. pakrastyje (Kertus)	Vizualiniai tyrimai, dirvožemio paviršiniai tyrimai	Greta, kerta Š kraštą	②	Žvalgomieji (statybų zonoje)	1200 m2	Atkarpoje tarp: 527991, 6069434 527831, 6069604 ©: 527837, 6069542
14	18	Liutonys, Kiementos upelio slėnio terasa, spėjama vieta gyvenvietai	Vizualiniai tyrimai, dirvožemio paviršiniai tyrimai	Kerta	②	Žvalgomieji (statybų zonoje)	2520 m2	Atkarpoje tarp: 534162, 6070941 534406, 6071052
15	20	Liutonys, lygi Strėvos terasa, spėjama vieta gyvenvietai	Vizualiniai tyrimai	Kerta	②	Žvalgomieji (statybų zonoje)	2450 m2	535502, 6071801; 535643, 6071783; 535643, 6071657; 535495, 6071609; ©: 535571, 6071733
	E	Elektrėnų savivald.						
16	4	Lubaka / Gojaus k. kalva – sakralinis objektas, sala supama upelio ir pelkių, apie 0,5x0,4 km	1949 m. žmlp., 1865 m. istorinis žmlp., greta į P senovės gyvenvietė	Greta arba kerta Š kraštą	②	Žvalgomieji (statybų zonoje)	980 m2	540364, 6072868 540715, 6073179 540841, 6072776

			(ATL 2008: 500)					C: 540692, 6072915
	F	Vilniaus raj.						
17	1	Neries deš. pakrantė, upės I ir II salpinė terasa ³ , Grabijolų – Rokiškių senovės gyvenvietė (a), greta Koplyčkalnis ir Vingrės griova (b), 2014 m. identifikuota spėjama vieta gyvenvietai	Vizualiniai tyrimai, ryški terasa, 2014 m. arch. žvalgymai	Kerta	②	Žvalgomieji (statybų zonoje)	4200 m2 630 m2 (Grabijolų gyv.)	a) Grabijolų - Rokiškių senovės gyvenvietės (tyr. R. Vengalis, 2013 m.) atkarpa nuo 555425, 6080191 iki 555462, 6080197. b) Rokiškių spėjamos vietos gyvenvietai (identifikuota žvalgymų metu) atkarpa nuo 555519, 6080208 iki 555814, 6080260.
	G	Širvintų raj.						
18	1	Draučių miškas, sala pelkėse, apie 100x200 m, spėjama vieta gyvenvietai	Vizualiniai tyrimai, 1958 m. žmlp., <i>lidar</i> programa	Kerta ŠV kraštą	②	Žvalgomieji (statybų zonoje)	1960 m2	557500 557576 557656 6084154 6083976 6084029 ©: 557568, 6084057
19	3	Bartkuškio miškas, spėjami pilkapiai-kopos I, pirmos smėlio kopų eilės viršūnėse	Vizualiniai tyrimai	Kerta	③	Žvalgomieji (statybų zonoje)	560 m2	561414 561451 6086516 6086522 ©: 561371, 6086480
20	4	Bartkuškio miškas (Paversmių k.), spėjami pilkapiai II, ryškiai matomi ir išraiškingi, aukštose kopose	Vizualiniai tyrimai, 1958 m. žmlp., <i>lidar</i> programa	Kerta	②	Detalieji pilkapių tyrimai (statybų zonoje) 1 / 2 variantas	2940 m2	562741 6086651

³ Šioje upės slėnio dalyje 2013 m. buvo lokalizuota nauja Grabijolų (Neries dešiniojo kranto) gyvenvietė (Vengalis, 2013: pav.6,7), įvardijama kaip Grabijolų – Žemaitiškių regionas (koordinatės X 555472, Y 6079782). Siūlomos saugoti ribos pateiktos tyrimų ataskaitoje: Vengalis, R. *Neries pakrančių (Elektrėnų, Širvintų r. ir Vilniaus r. sav.) 2013 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita*.

21	8	Žarnavagiai, kalvos keteros V kraštas, spėjama galima senkapio vieta	Vizualiniai tyrimai	Kerta	2	Žvalgomieji (statybų zonoje) 1 / 2 variantas	1260 m2	Atkarpoje tarp: 562900 563078 6090813 6090781 ©: 563021, 6090786
----	---	--	---------------------	-------	---	--	---------	--

Išvados

Atlikus archeologinius žvalgymus ir istorinius tyrimus apie nekilnojamąsias kultūros paveldo vertybes dujotiekio jungties tarp Lenkijos ir Lietuvos trasoje gauti tokie duomenys:

1. Trasos zonoje (250 m pločio) ir artimoje aplinkoje preliminariai nustatyta 112 objektų, turinčių vertingųjų savybių požymių.
2. Pagal KPD reikalavimą atlikus 250 m pločio dujotiekio trasos koridoriaus vertinimą nustatyti 67 potencialūs objektai (**lentelėje 1** neigiamo poveikio vertinimu pažymėti 2, 3).
3. Įvertinus galimą neigiamą (*neigiamą* arba *nežymiai neigiamą*) poveikį siūloma iki pradedant statybų darbus (specialiojo plano ruošimo etape) numatyti žvalgomuosius archeologinius tyrimus 21 preliminariai nustatyto objekto teritorijoje (**lentelė 2**, čia nurodyta ir objektuose tirtinų plotų apimtis). Atitinkamai rajonuose šie objektai pasiskirsto taip: Lazdijų r. – 6, Alytaus – 2, Prienų – 2, Kaišiadorių – 5, Elektrėnų sav. – 1, Vilniaus r. – 1, Širvintų – 4.
4. Atskiru skyriumi nustatyti „Neigiamą poveikį mažinančių priemonių bendrieji reikalavimai“, kuriuose suformuluota tyrimų užduotis I-am ir II-am darbų etapams: iki pradedant statybų darbus ir vykdant statybų darbus.
5. Įvertinus naujai nustatytų spėjamų kultūros paveldo objektų būklę, siūloma dalį jų registruoti KPD registre, kaip turinčius aiškius vertingųjų savybių požymius (**lentelė 3**). Siūlomi tie objektai, kurie patenka į trasos zoną ir jiems numatomas neigiamas galimas poveikis bei keli objektai už trasos koridoriaus ribų, kaip turintys aiškius vertingųjų savybių požymius.

Archeologinių vertingųjų savybių požymių turinčių ir siūlomų registruoti objektų sąrašas. Lentelė 3

Pateikiamas archeologinių vertingųjų savybių požymių turinčių objektų sąrašas, jis pateikiamas Kultūros paveldo departamentui pradėti veiksmus, siūlant sąrašą papildyti naujais objektais.

Siūlomi objektai atrinkti pagal šiuos kriterijus:

- jie patenka į klojamos trasos zoną ir jiems nustatytas neigiamas poveikis ir gresia pažeidimai;
- objektai turi aiškius ir neabejotinus vertingųjų savybių požymius;
- kai kurie objektai nepatenka į trasos zoną, tačiau dėl kitų nykstančių savybių (radiniai, meno objektai ar pan.) jiems svarbu suteikti apsaugos

statusą.

Nr.	Rajonas, (1 lentelės Nr.)	Objektas	Nustatymo aplinkybės	Nustatytos ar spėjamos vertingosios savybės Pastabos	Grėsmė klojant trasą
1	Lazdijų r., (7)	Paliūnų km. senos kapinės / senkapis, t.p. spėjamas piliakalnis	1984 m. žemėtvarkos žmlp., istor. žmlp. Vizualiniai tyrimai, <i>lidar</i> programa	Išlikę metaliniai kryžiai (du), būta senkapio; kalva išraiškinga, primenanti piliakalnį	Ties koridoriaus riba
2	Lazdijų r., (14)	Šeštakai, I p.k. vokiečių karių kapai	Gyv. apklausa Vizualiniai tyrimai, pažymėta	Nėra tiksliai žinomos kapinių ribos ir palaidotųjų skaičius	Ties koridoriaus riba
3	Lazdijų r., (17)	Pėdiškių sen. kapinės (esamas senkapis)	1984 m. žemėtvarkos žmlp. Vizualiniai tyrimai	Senkapis kalvelėje, pažymėta paprastu metaliniu kryžiumi, ribos neaiškios; aplinkoje yra radinių – bronzos karolis, apkalas	Gali būti žalojamas
4	Lazdijų r., (18)	Pėdiškių senkapis (naujai nustatytas)	Vizualiniai, dirvožemio paviršiniai tyrimai, gyv. apklausa	Suartoje kalvoje, yra radinių – paviršiuje išmėtyti žmonių galvos, galūnių ir krūtinės kaulai; XVII a. monetos (5 vnt.), bronzinis apkalas	Gali būti žalojamas
5	Lazdijų r., (19)	Pėdiškių senovės gyvenvietė (naujai nustatyta), sodybvietė	Vizualiniai, dirvožemio paviršiniai tyrimai	Suartame lauke, įvairaus laikotarpio radiniai: akmens a. (apdirbto titnago gabalėliai); I tūkst. – II tūkst. pr. lipdyta ir apžiesta keramika; sodybvietei būdingi radiniai (keramika, geležies	Gali būti žalojamas

				dirbinių fragmentai)	
6	Alytaus r. (4)	Gluosnininkai / Navininkai, senosios kapinės	Gyv. apklausa 1984 m. žemėtvarkos žmlp.	Išsiskiria aplinkoje, charakteringa kalva upės ir upelio santakoje, akmenų aptvaro pėdsakai; nepažymėta sąvade	—
7	Alytaus r. (5)	Gluosnininkai, senovės gyvenvietė, I tūkst. (greta senkapio)	Dirvožemio paviršiniai tyrimai	Išsiskirianti kalvelė upės ir upelio santakoje; radiniai – grublėtosios keramikos šukės	—
8	Alytaus r. (9)	Daugirdai / Cibiliekai, senosios kaimo kapinės	Vizualiniai tyrimai, Gyv. apklausa, istor. žmlp.	Išsiskirianti kalvelė, pažymėta paprastu metaliniu kryžiumi, ribos neaiškios; gatvinio kaimo senosios kapinės	Gali būti žalojamas
9	Alytaus r. (27)	Vėžiongirė, Balvoniškių raisto sala, priebėgos vieta nuo XIV a., kūlgrinda	Įvairūs istor. šaltiniai / pasakojimai (Juozapavičius, 2009: 21)	Miške nežymi aukštuma, įvairiapusės istorinės žinios apie jos svarbą	—
10	Prienų r. (15)	Vošiškių km. senosios kapinės	Vizualiniai tyrimai, gyv. apklausa, 1984 m. žemėtvarkos žmlp.	Neveikiančios bet prižiūrimos kapinės, gausu meniškų kalto ir lieto metalo kryžių, matomi paminklai su datomis 1877-1937 m.; P pusėje anksčiau iškastos žvyro duobės	—
11	Kaišiadorių r. (10)	Kruonis, „Karaimų kalneliai“,	Vizualiniai tyrimai, Gyv. apklausa, istor. žemėlapiai, istor. šaltiniai	Dvi nedidelės ryškios kalvos prie senojo kelio, senkapis, iškasinėta; žinomas vietinei administracijai, buvo keliamas klausimas dėl apsaugos statuso	—
12	Kaišiadorių r. (16)	Pakertų dvarvietė, dvaras minimas 1710 m.	Vizualiniai tyrimai, gyv. apklausa, istoriniai šaltiniai (Masalskio vizitacija 1782: 209, 221)	Dvaro sodybvietės pėdsakai – medžiai, teritorijos kampe sustumti pamatų akmenys, užvirtęs šulinys; gyventojai pasakoja randantys įvairių dirbinių	Gali būti žalojamas
13	Širvintų r. (4)	Bartkuškio miškas, spėjami pilkapiai II, ryškiai matomi ir išraiškingi, aukštose kopose	Vizualiniai tyrimai, 1958 m. žmlp., <i>lidar</i> programa	Pilkapių sampilai vizualiai ryškūs ir išsiskiria miško aplinkoje, kai kurie nekelia abejonių; apie 1,3-1,8 m aukščio	Gali būti žalojamas

Panaudotos archyvinės medžiagos ir literatūros sąrašas:

ATL – Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje (kasmetinis leidinys apie tyrimus Lietuvoje)

Biržys P., *Lietuvos miestai ir miesteliai. Alytaus apskritis: dzūkų kraštas*, Kaunas, 1931.

Gustaitis, R., *Kaišiadorių rajono gyvenviečių žinynas*, Kaišiadorys, 2001.

Enciklopedija Lietuvai ir pasauliui. Internetinė prieiga <http://testas.lietuvai.lt/>

<http://www.geoportal.lt> pateikiami po II pasaulinio karo sudaryti Lietuvos vietovių topografiniai 1947 – 1958 m. žemėlapiai, M 1:25 000, M 1:50 000.

Juozapavičius P., *Dzindzakės žemei prabilus*, Vilnius, 2009.

Kuzmickas V., Kašonys istorijos labirintuose, *Jiezo parapijos internetinė svetainė*, internetinė prieiga: <http://www.jieznoparapija.lt/news>

LNM - Lietuvos nacionalinio muziejaus Archeologijos skyriaus rinkinių registravimo knygos

Lietuvos valstybės istorijos archyvas (LVIA), f. 394, ap. 7, b. 215, l. 3

Lietuvos žemėlapiai: *Naujosios Rytų Prūsijos provincijos kariniai žemėlapiai (1795-1800)*, M 1:33 000

Lietuvos žemėlapiai: *Carinės Rusijos 1865-1872 m. geografiniai žemėlapiai*, M 1: 84 000

Lietuvos žemėlapiai: *Carinės Rusijos XIX a. pab. – XX a. pr. topografiniai žemėlapiai*, M 1:42 000

Lietuvos TSR archeologijos atlasas I. Akmens ir žalvario amžiaus paminklai, (red. R. Rimantienė), 1974, Vilnius: Mintis.

Lietuvos TSR archeologijos atlasas II. Piliakalniai, (red. A. Tautavičius), 1975, Vilnius: Mintis.

Lietuvos TSR archeologijos atlasas IV. I – XIII a. radiniai, (red. A. Tautavičius), 1978, Vilnius: Mokslo.

Lietuvos TSR kultūros paminklų sąrašas, Vilnius, 1973.

Lietuvos TSR ŽŪ ministerijos, Respublikinio žemėtvarkos projektavimo instituto sudaryti Lazdijų, Alytaus, Prienų, Kaišiadorių, Elektrėnų, Vilniaus, Širvintų rajonų žemės naudojimo žemėlapiai, 1980-1985 m., M 1:50000

Palionis, J. XVII a. antrosios pusės Punios parapijos asmenvardžiai ir vietovardžiai, 2003, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.

Ragauskienė R., *Karališkojo Birštono praeitis*, 2004, Vilnius.

VAK – Valstybinė archeologijos komisijos išrašai apie kultūros paveldo objektus: <http://www.heritage.lt/vak/vako.php>

VDKM – Vytauto didžiojo karo istorijos muziejaus Archeologijos skyriaus radinių registravimo knygos

Vyskupo Ignoto Jokūbo Masalskio Kauno dekanato vizitacija 1782 m., Vilnius, 2001.

Tautavičius, A. *Lietuvos TSR archeologijos atlasas III. I – XIII a. pilkapynai ir senkapiai*, 1977, Vilnius: Mokslo.

Truska, L. Kernavės apylinkių gyventojai XVIII amžiaus pabaigoje. *Kernavė*, 1972, Vilnius: Mintis, p. 44-58 (pagal:

http://www.kernave.org/lib/manage/upload/Bibliografija/MKC/Truska176_183.pd

Uzdila J. V. *Šeštakai XX amžiuje*, 2005, Vilnius.

Vilnijos vartai: <http://www.vilnijosvartai.lt/locations/listing/?id=312>

Vėlius, G. 2010. Senosios gyvenvietės Neries regioniniame parke bei Kernavės kultūrinio rezervato buferinėje zonoje. *ATL 2009 metais*, Vilnius: LAD, p.80

Veliutė I., *Kauno tvirtovės istorinis bei architektūrinis paveldas ir jo animavimo galimybės*, Kaunas, 2012.

Vengalis, R. Žvalgomieji tyrimai Neries slėnyje, tarp Dūkštų ir Čiobiškio. *ATL 2013 metais*, Vilnius: LAD, pav. 6,7.

http://www.registrucentras.lt/adr_pub/ (Vietovardžių lokalizavimui)

Tyrimų rezultatų pažymą paruošė:

KTU Filosofijos ir psichologijos katedros

Vyriausias mokslo darbuotojas

Mindaugas Bertašius